

การพัฒนาการท่องเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อยโดยชุมชนมีส่วนร่วม

กัลยกร แสงผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2559

**Sustainable Tourism Development at The Sai-Noi Floating Market
through Community Participation**

Kanlyakorn Sawangphol

**A Thesis Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Tourism Management
Faculty of Tourism and Hospitality, Dhurakij Pundit University**

2016

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. เลิศพร ภาระสกุล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นทีปรึษาพร้อมทั้งให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆกับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อัครวิน แสงพิบูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณมา ศิลปอาษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์เชียง เกาจิต ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ พร้อมทั้งการแก้ไข ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหาและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณนายประสิทธิ์ บุญเฉย นายกสมาคมข่าวไทยซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งตลาดน้ำไทรน้อย ที่กรุณาเอื้อเฟื้อทางด้านข้อมูล ทั้งยังอนุญาตให้ทำการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณ พ่อแม่แม่ค้าที่ตลาดน้ำไทรน้อยและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่ตลาดน้ำไทรน้อยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

และที่สำคัญขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาของผู้วิจัยที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการมีส่วนช่วยสนับสนุนในทุกๆด้าน ทั้งเป็นกำลังใจในยามที่ท้อ ให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆมาได้ ครู อาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมถึงเพื่อนๆเหล่ากัลยาณมิตรทุกคนที่คอยช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ท่านผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอให้ท่านเหล่านั้นจงมีแต่ความสุข ความเจริญยิ่งขึ้นไป

กัลยกร แสงผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.3 คำถามการวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ประวัติความเป็นมาของตลาดน้ำในประเทศไทย.....	8
2.2 ประวัติความเป็นมาของตลาดน้ำไทรน้อย.....	21
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชากรท้องถิ่น.....	26
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยว.....	44
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	46
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	60
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	61
3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	61
3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษาวิจัย.....	68
ส่วนที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ส่วนที่ 4.2 ทักษะทัศนิกท้องถิ่น.....	120
ส่วนที่ 4.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	185
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	189
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	190
5.2 อภิปรายผล.....	207
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	215
5.4 ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	216
บรรณานุกรม.....	217
ภาคผนวก.....	223
ก แบบสอบถามการมีส่วนร่วม.....	224
ข แบบสอบถามทัศนิกท้องถิ่น.....	228
ค แบบสัมภาษณ์.....	232
ประวัติผู้เขียน.....	237

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ประเภทของการมีส่วนร่วมของ พริตตี้.....	43
4.1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	72
4.2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าในการรับทราบปัญหา.....	74
4.3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าในด้านการวางแผนบริหารงาน.....	40
4.4 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าในด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติงาน....	76
4.5 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าในด้านการติดตามและประเมินผล..	78
4.6 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการรับทราบ/ศึกษาปัญหา จำแนกตามระยะเวลาพำนัก.....	79
4.7 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการวางแผนจำแนกตาม ระยะเวลาพำนัก.....	80
4.8 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติงาน จำแนกตามระยะเวลาพำนัก.....	82
4.9 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาดน้ำไทรน้อย ด้านการมี ส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำแนกตามระยะเวลาพำนัก.....	85
4.10 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้ากับระยะเวลา พำนัก.....	86
4.11 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการวางแผนกับระยะเวลาพำนักของ พ่อค้าแม่ค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้ LSD	87
4.13 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการมีส่วนร่วมใน การรับทราบ/ศึกษาปัญหา จำแนกตามเพศ.....	88
4.14 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าในการวางแผนจำแนก ตามเพศ.....	89
4.15 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการดำเนินงาน/ ปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการดำเนินงาน/ ปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ	92
4.17 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านต่างๆกับความแตกต่างของเพศ	93
4.18 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการรับทราบ/ศึกษา ปัญหาจำแนกตามอายุ.....	94
4.19 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการวางแผนจำแนก ตามอายุ.....	95
4.20 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าการดำเนินงาน/ ปฏิบัติงานจำแนกตามอายุ.....	96
4.21 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการมีส่วนร่วมใน การติดตามและประเมินผลจำแนกตามอายุ.....	100
4.22 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม โดยรวมในด้านต่างๆกับอายุ.....	101
4.23 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการมีส่วนร่วมใน การรับทราบ/ศึกษาปัญหา จำแนกตามสถานภาพ.....	102
4.24 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าที่ด้านการวางแผน จำแนกตามสถานภาพ.....	103
4.25 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการดำเนินงาน/ ปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ.....	104
4.26 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านติดตามและ ประเมินผลจำแนกตามสถานภาพ.....	106
4.27 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้าน โดยรวมด้านต่างๆกับสถานภาพ.....	107
4.28 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการรับทราบ/ศึกษา ปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษา.....	108
4.29 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการมีส่วนร่วมใน การวางแผน จำแนกตามการศึกษา.....	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.30 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านดำเนินงาน/ ปฏิบัติงานจำแนกตามการศึกษา.....	110
4.31 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการติดตามและ ประเมินผล จำแนกตามสถานภาพ.....	113
4.32 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าจำแนกตามระดับ การศึกษา.....	114
4.33 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมด้านการรับทราบปัญหาจำแนกตาม รายได้.....	115
4.34 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนจำแนกตาม รายได้.....	116
4.35 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการดำเนินงาน/ ปฏิบัติงาน จำแนกตามรายได้.....	117
4.36 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าด้านการติดตามและ ประเมินผล จำแนกตามรายได้.....	120
4.37 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพ่อค้าแม่ค้าโดยรวมจำแนกตามรายได้.....	121
4.38 สรุปภาพรวมผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้านการมีส่วนร่วมของ ชุมชน.....	122
4.39 แสดงจำนวนร้อยละของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วน บุคคล.....	123
4.40 แสดงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ.....	126
4.41 แสดงทัศนคติของนักท่องเที่ยวทางด้านการเดินทางและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	128
4.42 แสดงทัศนคติต่อด้านสถานที่ของนักท่องเที่ยว.....	129
4.43 แสดงทัศนคติของนักท่องเที่ยวในด้านคุณภาพสินค้าและราคา.....	130
4.44 แสดงทัศนคติของนักท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมและสิ่งดึงดูดใจในการ เดินทาง.....	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.45 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านการเดินทางคมนาคมและสิ่ง อำนวยความสะดวก จำแนกตามเพศ.....	132
4.46 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ	133
4.47 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านคุณภาพสินค้าและราคาจำแนก ตามเพศ.....	134
4.48 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและสิ่งดึงดูดใจในการ เดินทางจำแนกตามเพศ	135
4.49 แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติโดยรวมของนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ.....	136
4.50 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวก จำแนกตามอายุ.....	136
4.51 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ....	138
4.58 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านการเดินทางคมนาคมและสิ่ง อำนวยความสะดวกจำแนกตามสถานภาพ.....	146
4.59 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยวจำแนกตาม สถานภาพ.....	148
4.60 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านคุณภาพสินค้าและราคาจำแนก ตามสถานภาพ.....	149
4.61 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและสิ่งดึงดูดใจในการ เดินทาง จำแนกตามสถานภาพ.....	150
4.62 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยว โดยรวมกับ สถานภาพ.....	151
4.63 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวก จำแนกตามระดับการศึกษา.....	152
4.64 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	153

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.65 เปรียบเทียบของระดับการมีส่วนร่วมด้านการรับทราบปัญหาจำแนกตาม รายได้.....	155
4.66 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมและสิ่งดึงดูดใจในการ เดินทางจำแนกตามระดับการศึกษา.....	156
4.67 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวโดยรวมกับระดับ การศึกษา.....	157
4.68 แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยวเกี่ยวกับ ความแตกต่างด้านระดับการศึกษาโดยใช้ LSD.....	158
4.69 แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านการเดินทางคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกกับความแตกต่างด้านระดับการศึกษาโดยใช้ LSD.....	158
4.70 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านการเดินทางคมนาคมและสิ่ง อำนวยความสะดวก จำแนกตามอาชีพ.....	159
4.71 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ	161
4.72 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านคุณภาพสินค้าและราคา จำแนก ตามอาชีพ.....	164
4.73 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและสิ่งดึงดูดใจในการ เดินทางจำแนกตามอาชีพ.....	166
4.74 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างทัศนคตินักท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพในภาพรวมด้าน ต่างๆ.....	168
4.75 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับอาชีพทางการ เดินทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	169

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.76 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวทางด้านสถานที่ กับ อาชีพ.....	170
4.77 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านคุณภาพสินค้า และราคากับอาชีพ.....	171
4.78 แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและสิ่งดึงดูดใจ ในการเดินทางกับอาชีพ.....	172
4.79 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านการเดินทางคมนาคมและสิ่ง อำนวยความสะดวก จำแนกตามรายได้	173
4.80 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตาม รายได้.....	174
4.85 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างทัศนคตินักท่องเที่ยวด้านสถานที่ ท่องเที่ยวกับรายได้ โดยใช้ LSD.....	181
4.86 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างทัศนคตินักท่องเที่ยวด้านคุณภาพสินค้า และราคากับรายได้.....	182
4.87 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างทัศนคตินักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและสิ่ง ดึงดูด.....	183
4.88 สรุปภาพรวมผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้านทัศนคติของท่องเที่ยว...	184

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนที่ตั้ง ตลาดน้ำไทรน้อย.....	23
2.2 เส้นทางนำเที่ยวตลาดน้ำไทรน้อย.....	24
2.3 Key stakeholders in sustainable tourism.....	39
2.4 ทักษะคติแสดงออกทางพฤติกรรม.....	46
2.5 มุลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับทักษะคติแสดงออกทางพฤติกรรม.....	47
2.6 วงจรชีวิตของแหล่งท่องเที่ยว.....	53
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	62